

Commissie Arbeidsomstandigheden

Aan de minister van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid
de heer mr. J.P.H. Donner
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

ARBO/619
GSW/126
91-115

Den Haag: 26 juli 2007
Ons kenmerk: 07.05035/jjb/ipw
Bijlage(n): 1
Toestelnummer: 070 3 499 558
E-mail: j.brokamp@ser.nl
Betreft: Advies over verlaging wettelijke grenswaarde voor houtstof

Mijnheer de Minister,

In het kader van het nieuwe grenswaardestelsel adviseert doorgaans de Subcommissie Grenswaarden Stoffen op de Werkplek (voorheen de Subcommissie MAC-waarden) van de Sociaal-Economische Raad over de invoering van grenswaarden voor kankerverwekkende en mutagene stoffen waarvoor géén veilige drempelwaarde kan worden bepaald. De subcommissie heeft echter over de invoering van een wettelijke grenswaarde voor houtstof geen unaniem standpunt kunnen bereiken. Daarom wordt dit advies over houtstof door de Commissie Arbeidsomstandigheden uitgebracht.

In dit advies wordt eerst de situatie tot nu toe beschreven (par. 1), daarna wordt ingegaan op de haalbaarheidstoets (par. 2), de consequenties van het nieuwe grenswaardestelsel voor de grenswaarde voor houtstof (par. 3) en de reacties op de haalbaarheidstoets (par. 4). In paragraaf 5 wordt het verdeelde standpunt van de subcommissie weergegeven.

Ten slotte vindt u in paragraaf 6 het standpunt en advies van de Commissie Arbeidsomstandigheden.

1. Situatie tot nu toe

De huidige wettelijke grenswaarde voor houtstof van 2 mg/m^3 is gebaseerd op een advies van de Subcommissie MAC-waarden van 26 september 1994 aan de toenmalige staatssecretaris van SZW.

De subcommissie heeft destijds overwogen dat technisch gezien een blootstellingsniveau tussen 1 en 2 mg/m^3 als TGG-8uur haalbaar moet worden geacht. Door de vele noodzakelijke (kostbare) investeringen is echter pas na een langere dan gebruikelijke overgangstermijn een grenswaarde van 2 mg/m^3 haalbaar geacht. Deze grenswaarde is geëffectueerd met ingang van 1 januari 1999.

Bij het advies is van doorslaggevende betekenis geweest dat de betrokken werkgevers- en werknemersorganisaties hebben afgesproken om daar waar mogelijk bij de aanschaf

van nieuwe machines te streven naar een maximaal blootstellingniveau van 1 mg/m³ als TGG-8uur.

In haar advies heeft de subcommissie aangekondigd houtstof in 1998 opnieuw aan de orde te stellen teneinde te bezien of een verdere verlaging van de grenswaarde mogelijk is.

Na een briefwisseling met de toenmalige staatssecretaris van SZW is in 1998 geconcludeerd dat het rapport van de Gezondheidsraad over het werkingsmechanisme ten aanzien van kanker moet worden afgewacht voordat een besluit kan worden genomen over een haalbaarheidstoets van een verdere verlaging van de wettelijke grenswaarde.

Bij de bespreking van het rapport van de Gezondheidsraad, gepubliceerd in juli 2000, bleek dat tussen partijen in de timmerindustrie afspraken waren gemaakt om een arboconvenant af te sluiten. De subcommissie heeft daarvan kennis genomen en besloten de resultaten van de besprekingen en de ontwikkeling van een arboconvenant af te wachten.

De subcommissie heeft zich in 2003 opnieuw beraden over de mogelijkheden van een verdere verlaging van de wettelijke grenswaarde voor houtstof.

Mede gezien de doelstelling van het voornoemde arboconvenant heeft de subcommissie daarop besloten haar voornemen bekend te maken dat zij in de loop van 2006 aan de betrokken bewindspersoon van SZW wil adviseren de huidige wettelijke grenswaarde voor houtstof van 2 mg/m³ met ingang van 1 januari 2007 te verlagen naar 1 mg/m³ als TGG-8uur dan wel zoveel lager als op basis van de resultaten van het arboconvenant haalbaar is.

2. Start haalbaarheidstoets

Het voornemen tot advisering van een verlaging van de grenswaarde voor houtstof naar 1 mg/m³ als TGG-8uur is bij brief van 18 maart 2004 aan de brancheorganisaties kenbaar gemaakt.

De subcommissie heeft daarbij de organisaties verzocht tijdig eventuele probleemsituaties te inventariseren evenals de nodige inspanningen te plegen opdat aan de voorgenomen te adviseren grenswaarde van 1 mg/m³ als TGG-8uur per 1 januari 2007 kan worden voldaan.

Nadien is desgevraagd bij brief van 11 augustus 2006 de reageertermijn verlengd tot 20 november 2006.

De Arbodiensten zijn van de haalbaarheidstoets in kennis gesteld.

Het overzicht van de brancheorganisaties en Arbodiensten die betrokken zijn bij de haalbaarheidstoetsing treft u aan als bijlage 1.

3. Consequenties nieuw grenswaardestelsel

Op 1 januari jl. is het nieuwe grenswaardestelsel in werking getreden. In verband daarmee heeft de toenmalige staatssecretaris van SZW in het kader van de wijziging van de Arbeidsomstandighedenregeling een nieuwe lijst van wettelijke grenswaarden vastgesteld voor 'gewone' stoffen en een lijst voor kankerverwekkende stoffen. Deze wijziging van de Arbeidsomstandighedenregeling is gepubliceerd in de Staatscourant nr. 252 van 28 december 2006.

In de lijsten van wettelijke grenswaarden is voor hardhout een wettelijke grenswaarde opgenomen van 2 mg/m³ als TGG-8uur. Voor de definiëring van hardhout wordt

verwezen naar de International Agency for Research on Cancer (IARC). Deze definieert hardhout op basis van een botanische karakteristiek: hardhout is hout van bedektzadigen.

Voorbeelden van hardhout zijn: berk, beuk, eik, els, es, esdoorn, esp, haagbeuk, iep, kastanje, kers, linde, notenboom, plataan, populier, walnoot, wilg en de tropische hardhoutsoorten balsa, ebbe, iroko, kauriden, mahonie, mansonia, meranti, palissander en teak.

Op grond van het niet vaststellen van een grenswaarde voor zacht hout door de staatssecretaris van SZW concludeert de subcommissie dat de verantwoordelijkheid daarvoor bij de bedrijven zelf ligt.

Hardhout wordt door de Gezondheidsraad beoordeeld als een (genotoxisch) carcinogene stof zonder drempelwaarde. In het nieuwe stelsel wordt voor dit type stoffen door de subcommissie voordat een grenswaarde wordt vastgesteld dan wel gewijzigd, een toets uitgevoerd naar de haalbaarheid van invoering van een (lagere) grenswaarde. Het resultaat van de haalbaarheidstoets speelt een belangrijke rol bij de vaststelling van de grenswaarde.

Voor hardhoutstof wordt een advies uitgebracht op basis van de resultaten van de haalbaarheidstoets.

4. Resultaten haalbaarheidstoets

De subcommissie heeft reacties ontvangen van de volgende branches:

- de Centrale Bond van Meubelfabrikanten;
- de Nederlandse Bond van Timmerfabrikanten;
- de Nederlandse Emballage- en Palletindustrie Vereniging.

Daarnaast is een reactie ontvangen van

- de FNV Bouw;
- een bedrijf in de jachtenbouw.

5. Verdeeld standpunt subcommissie

De geledingen in de subcommissie zijn verdeeld over de conclusie die getrokken moet worden over de invoering van de grenswaarde voor *hardhoutstof* op basis van de informatie over de haalbaarheidsaspecten ervan die ontvangen is van brancheorganisaties en andere organisaties.

Daarbij werden de volgende standpunten ingenomen.

Een deel van de subcommissie¹

Dit deel van de subcommissie heeft het volgende overwogen:

- Vakbonden voeren al jaren een actief arbobeleid om de veiligheid en gezondheid van werknemers op de werkplek te beschermen; ook voor houtstof.
- Voor houtstof wordt in Nederland een wettelijke grenswaarde van 2 mg/m^3 gehanteerd. De Gezondheidsraad heeft een gezondheidskundige grenswaarde voor houtstof van $0,2 \text{ mg/m}^3$ geadviseerd, daarbij ervan uitgaande dat houtstof wordt beschouwd als (carcinogene) stof met drempelwaarde. Wanneer echter houtstof wordt beschouwd als carcinogene stof zonder drempelwaarde dan zou, conform de aanpak met risicogrenzen, een grenswaarde moeten liggen tussen de $0,06 \text{ mg/m}^3$ en $5,8 \text{ mg/m}^3$ als TGG-8uur. Voor hardhout is inmiddels vast komen te staan dat sprake is van een carcinogene stof; zachthout is als verdacht carcinogeen

¹ Dit betreft de werknemersgeleding

- aangemerkt. Aangezien in de praktijk een scheiding van hard- en zacht hout ondoenlijk is, moet worden uitgegaan van de eigenschappen van hardhout.
- In een recent rapport van SCOEL (2003) dan de Gezondheidsraad wordt gesteld dat een blootstelling van houtstof aan waarden boven de $0,5 \text{ mg/m}^3$ als totaal stof (dit is 1 mg/m^3 inhaleerbaar stof) kan leiden tot schadelijke effecten aan de longen.
  - De bouwbonden van FNV en CNV streven er naar de gezondheid van werknemers zoveel mogelijk via een bronaanpak te beschermen. Ná het gezamenlijke houtstofproject (1996-1999) met sociale partners in de houthandel, de meubel- en timmerindustrie hebben deze bonden dan ook te kennen gegeven het niveau van de wettelijke grenswaarde in de toekomst verder in de richting van de gezondheidskundige grenswaarde te willen bijstellen. De huidige stand van de techniek en mogelijkheden om tegen relatief geringe kosten de blootstelling aan houtstof te reduceren (bijvoorbeeld door het zuigen met persluchtpistolen in plaats van blazen), laten volgens deze bonden een grenswaarde van 1 mg/m^3 als 'tussenstap' toe binnen de vigerende arbowet- en regelgeving. Dit is ook volledig in lijn met het beleid zoals zij dat binnen de Europese Federatie van Bouw- en Houtarbeiders over houtstof hebben afgesproken.
  - In de onderhandelingen ten behoeve van de totstandkoming van arboconvenanten in de Houthandel en Timmerindustrie bleek dat er geen overeenstemming kon worden bereikt over een wettelijke grenswaarde van 1 mg/m^3 voor alle machines. Wél was er overeenstemming over het streven uiteindelijk een blootstelling van 1 mg/m^3 te bereiken (uitgaande van de huidige CAO-afspraken met betrekking tot de aanschaf van nieuwe machines). Het uitgangspunt is dat een wettelijke grenswaarde van 1 mg/m^3 moet worden ingevoerd waar dat technisch en economisch haalbaar is (het redelijkerwijsprincipe uit de arbo wet- en regelgeving). In dat opzicht vinden de betrokken vakbonden de afspraak uit de arboconvenanten een constructieve stap in de goede richting. Het voornemen van de subcommissie hebben de bonden als stimulans gezien om de periode van het arboconvenant te gebruiken de stand der techniek binnen de branches verder op te stuwen.
  - De arboconvenanten Houthandel en Timmerindustrie naderen hun afronding. In dat kader is toetsend onderzoek door Tauw (oktober 2006) uitgevoerd. Hieruit blijkt dat de technische aanpassingen die in de periode van het convenant zijn ontwikkeld inderdaad in het algemeen voldoende zijn om te kunnen voldoen aan een grenswaarde voor stof met als daggemiddelde 1 mg/m^3 . De kosten die daaraan verbonden zijn variëren tussen de 12.250 euro en 73.000 euro afhankelijk van de specifieke omstandigheden in het bedrijf. Het rapport wijst er echter op dat deze kosten vooral veroorzaakt worden door de maatregelen die getroffen moeten worden om geluidsbelasting te reduceren; dat is een ander doel uit het arboconvenant. Ook de rapporten die, in opdracht van de meubelindustrie, zijn opgesteld door Royal Haskoning en Tauw, zijn in dit perspectief hoopgevend. Zelfs in de meubelindustrie (een branche waar door de vele fijne handbewerkingen van oudsher de houtstofproblematiek groot is) blijkt dat al in veel gevallen de norm van 1 mg/m^3 kan worden gehaald. In geen van de rapporten worden overigens relatief eenvoudige oplossingen als alternatieven 'meegewogen', zoals good-housekeeping, het zuigen met perslucht in plaats van blazen, vernevelingstechnieken, veranderingen in het arbeidsproces en in de positionering van machines en werkzaamheden in de bedrijfshal. Ook wordt er niet ingegaan op het logisch volgen van de arbeidshygiënische strategie. Daar

- waar van bronaanpak of collectieve maatregelen redelijkerwijs geen sprake kan zijn, kan immers gekozen worden voor adequate persoonlijke bescherming.
- De vakbonden in de houtnijverheid zijn inmiddels al ruim tien jaar bezig met het terugdringen van de blootstelling aan houtstof. Individueel als vakorganisaties door middel van bewustwordingscampagnes en paritair samen met werkgevers. Bedrijven zijn daarom ook al geruime tijd op de hoogte van de inspanning die van hen gevraagd wordt. En (gelukkig) hebben ook veel bedrijven vorm en inhoud gegeven aan een beleid over het terugdringen van houtstof. Nederland staat daarin niet alleen. Ook in Frankrijk is de grenswaarde sinds 2005 jaar officieel 1 mg/m^3 als TGG-8uur; in Zweden geldt deze norm al jaren voor nieuwe machines en ook in Denemarken komen de gesprekken op gang om te komen tot een grenswaarde van 1 mg/m^3 .

Dit deel van de subcommissie is gelet op vorenstaande overwegingen van mening dat, na bijna 15 jaar discussie, een verlaging van de grenswaarde voor houtstof naar 1 mg/m^3 moet worden doorgevoerd.

Hierdoor wordt het volgens dit deel van de subcommissie mogelijk op een verantwoorde wijze stapsgewijs naar gezondheidkundige niveaus toe te werken.

Dit deel van de subcommissie adviseert voor houtstof de huidige wettelijke grenswaarde te verlagen per 1-1-2008 tot 1 mg/m^3 als TGG-8uur.

Dit deel van de subcommissie wijst er op dat de geadviseerde grenswaarde ligt tussen het streefrisiconiveau en het verbodsrisoniveau. Dit houdt dan ook in dat de subcommissie over vier jaar na invoering van de nieuwe wettelijke grenswaarde, opnieuw een haalbaarheidstoets zal moeten starten naar de mogelijkheden van een verdere verlaging van de grenswaarde richting het streefrisiconiveau.

Een ander deel van de subcommissie²

Het andere deel van de subcommissie is van oordeel dat voor houtstof een wettelijke grenswaarde van 1 mg/m^3 bij een 8 uren tijdgewogen gemiddelde niet haalbaar is en pleit daarom voor het behoud van de huidige wettelijke grenswaarde van 2 mg/m^3 .

Dit deel van de subcommissie vraagt aandacht voor de verschillen tussen hardhout en zachthout. Hiervoor verwijst dit deel van de subcommissie naar de brief van de Gezondheidsraad van 18 juli 2000, waarin deze stelt dat hij niet weet of zachthout carcinogeen is en daarom maar van het meest ongunstige scenario uitgaat. Overigens zou door het ministerie van SZW – blijkens mededeling in de vergadering van de SER-subcommissie MAC-waarden van 8 februari 2007 – aan de Gezondheidsraad nog om een nader advies over de toxicologie van houtstof worden gevraagd. Dit deel van de subcommissie vindt de bovenvermelde uitspraak van de Gezondheidsraad een vergaande toepassing van het voorzorgsbeginsel, waarbij de vraag kan worden gesteld of dit in overeenstemming is met de afspraken die in Europees verband over de toepassing van dit beginsel zijn gemaakt. Voor dit deel van de subcommissie is dit een extra reden om te pleiten voor een Europese norm voor houtstof. Zoals bekend is, heeft de Europese Commissie een dergelijke norm in voorbereiding.

² Dit betreft de werkgeversgeleding

Dit deel van de subcommissie wijst verder op de publicatie 'Occupational Exposure to inhalable Wood Dust in the member states of the European Union' in *Annals of Occupational Hygiene*, vol. 50, no 6, pp. 549-561, 2006. In dit artikel wordt ondubbelzinnig vermeld dat in heel Europa – Nederland inclusief – voor blootstelling aan houtstof de grenswaarde van 1 mg/m^3 niet wordt gehaald.

Daarnaast wijst dit deel van de subcommissie op de reacties van specifieke branches en naar de conclusies van onderzoeken die in verschillende sectoren zijn uitgevoerd.

In het kader van het Arboconvenant Timmerindustrie is onlangs door bureau Tauw gerapporteerd over de technische haalbaarheid van een verlaging van de huidige grenswaarden voor houtstof en voor geluid. In het kader van de thans voorliggende vraag is alleen de technische haalbaarheid van een verlaging van houtstof aan de orde.

De conclusie uit het rapport van bureau Tauw is dat de maatregelen van de oplossingskaarten lang niet allemaal als werkbaar zijn te beschouwen in de praktijk. Voor de machines waarbij maatregelen als onwerkbaar zijn te beschouwen, zijn belangrijke bezwaren aangegeven:

- Bij een handmatige bediende enkele pennenbank zit het aangebrachte hoekpaneel bij het doorvoeren van het hout in de weg.
- Bij de onderbladzaag zoals aangebracht bij het betreffende pilotbedrijf, was de beschermkap zwaar en lomp. De toegepaste gascilinder voor bediening van de kap was te licht. Integreren van de kap met een al bestaande kap kan het geheel werkzamer maken. Bovendien zijn kleine werkstukken bij deze maatregel niet uitvoerbaar en wordt de afzuigslang dichtgedrukt als de beschermkap dicht is.
- Bij de dubbele verstekzaag blijft slechts beperkt ruimte over voor het verstellen van de zaag en hoopt zich veel stof op binnen de omkasting. Deze neveneffecten hebben een nadelige uitwerking op het gebied van respectievelijk machineveiligheid en de stofexplosie veiligheid (ATEX).

De bovengenoemde machines worden veelvuldig ingezet in de timmerindustrie.

Ook de Centrale Bond van Meubelfabrikanten heeft onderzoek laten uitvoeren naar de technische haalbaarheid van een lagere dan de huidige wettelijke grenswaarde voor houtstof. Hoewel bij het verminderen van de blootstelling aan houtstof in vergelijking met de situatie 10 jaar geleden belangrijke vooruitgang is geboekt, laten de onderzoeken van Royal Haskoning en van SHR Houtresearch zien dat bij een aantal bewerkingen een grenswaarde van 1 mg niet haalbaar is. Dit geldt in het bijzonder voor handmatige bewerkingen, zoals schuren en draaien en bij het handmatig bewerken van MDF (een veel gebruikt materiaal dat bij bewerking veel zichtbaar houtstof oplevert). In een groot deel van de meubelindustrie – vooral de interieurbouw – wordt maatwerk geproduceerd. Doordat deze afwijkende vormen en maten niet machinaal te produceren zijn, vinden veel handmatige bewerkingen plaats. Deze leiden tot een hogere dan de voorgestelde maximale blootstelling van 1 mg/m^3 .

Daarnaast zorgen ook andere handelingen voor een hoge blootstelling aan houtstof. Wil men bijvoorbeeld een oppervlak met hoogglans afwerken, dan dient de ondergrond zeer zorgvuldig gereinigd te worden van schuurstof. Dit kan alleen worden bereikt door de stof onder hoge druk weg te blazen in plaats van af te zuigen. Voorts geeft Haskoning in zijn onderzoeksrapport aan dat de voorgestelde grenswaarde niet volgens de huidige geaccepteerde meetmethodiek kan worden gemeten. Een complicerende factor hierbij is dat de tot nu toe gehanteerde meetmethode specifiek is en alle stof meet.

De resultaten van het onderzoek van Royal Haskoning sluiten aan bij de uitkomsten van Duitse onderzoeken. Op grond daarvan werkt men in Duitsland met een zogenaamde 'Negativliste'. De algemene grens is 2 mg/m^3 , maar er bestaan uitzonderingen wanneer deze limiet technisch gesproken onhaalbaar is. De CBM pleit ervoor deze aanpak over te nemen en deze nader uit te werken in de arbocatalogus die sociale partners voornemens zijn de komende tijd samen te stellen.

De Vereniging van Nederlandse Scheepsbouw Industrie (VNSI) wijst erop dat een waarde van 1 mg/m^3 in de praktijk niet haalbaar is. De bezwaren richten zich vooral op de werkzaamheden die aan boord van jachten plaatsvinden. Alle houten onderdelen moeten ter plaatse pas gemaakt en afgewerkt worden. De VNSI baseert haar mening op de reactie van Royal Van Lent, een absoluut voorlopersbedrijf in de scheeps- en jachtbouw. Als dit bedrijf goed gemotiveerd en onderbouwd aangeeft, dat 1 mg/m^3 houtstof niet haalbaar is, geldt dit volgens de VNSI beslist voor de gehele branche. Royal van Lent geeft in haar brief van 2 juli 2004 een aantal redenen aan waarom bij werkzaamheden aan boord de voorgestelde grenswaarde niet haalbaar is.

De Nederlandse Emballage- en Palletindustrie Vereniging wijst in haar brief van 16 november 2006 op een publicatie in het gezaghebbende Duitse tijdschrift 'Gefahrstoffe – Reinhaltung der Luft', waaruit blijkt dat voor een aantal activiteiten in de houtsector 2 mg/m^3 al niet haalbaar is.

Het stapelen ten behoeve van opslag, het vervoeren naar en plaatsen in het productieproces van gezaagd hout geeft een verhogend effect op de houtstofconcentratie in de werkomgeving. Dit valt niet te vermijden. Met veel inspanning is de houtstofconcentratie in en rond het feitelijke productieproces in de pallet- en verpakkingenindustrie te beperken tot 2 mg/m^3 .

De leden van de Vereniging HAS, houtwarenproducten, kennen veel handmatige bewerkingen (inclusief schuren) en gebruik van CNC freesmachines (bewerken van onder meer MDF). De houtwarenindustrie, met grote bedrijven op het gebied van DIY tot kleinere producenten van bijvoorbeeld duimstokken en tabakspijpen halen met veel moeite de huidige grenswaarde. Het schoonmaken van de machines kan niet altijd zonder perslucht, een factor die van invloed is op de houtstofconcentratie.

Dit deel van de subcommissie is van mening dat de wettelijke grenswaarde voor een carcinogene stof moet worden vastgesteld op basis van wat in elke onderneming in Nederland technisch haalbaar is. Immers, wetgeving behoort zodanig vorm te krijgen dat zij door elke onderneming kan worden nageleefd. Gedoogbeleid is volgens dit deel van de subcommissie geen basis voor wetgeving. Dit neemt niet weg dat bedrijven die in het geval van blootstelling aan kankerverwekkende stoffen lagere dan de wettelijk vastgestelde blootstellingsniveaus kunnen realiseren, ook gehouden zijn om dit te doen. Naar het oordeel van dit deel van de subcommissie kunnen hierover in het kader van arbocatalogi afspraken worden gemaakt.

Op basis van het voorgaande concludeert dit deel van de subcommissie dat de huidige grenswaarde van 2 mg/m^3 ongewijzigd moet worden gelaten.

6. Standpunt van de Commissie

De Commissie Arbeidsomstandigheden wijst er op dat zij in haar advies van 15 juni 2005 over het nieuwe grenswaardestelsel heeft gepleit voor een Europees grenswaardestelsel en het actief bevorderen van een Europese harmonisatie in deze. De commissie benadrukt nogmaals het belang van een actieve opstelling van in ons land bestaande instituties, waaronder het ministerie van SZW richting Europa betreffende het realiseren van meer samenwerking en een betere coördinatie bij het ontwikkelen van een Europees grenswaardenstelsel. Ook de sociale partners kunnen en zullen daarin een bijdrage leveren.

De commissie verwacht echter van het ministerie een actieve initiërende en coördinerende rol.

In dit licht pleit de commissie er dan ook voor dat u op Europees niveau met kracht bevordert dat er zo spoedig mogelijk een nieuwe, lagere Europese grenswaarde voor hardhoutstof tot stand komt dan de huidige zogenoemde bindende limiet voor hardhoutstof van 5 mg/m^3 als TGG-8uur.

Over het gewenste niveau van die nieuwe Europese grenswaarde zijn de meningen binnen de commissie verdeeld.

Een deel van de commissie³

Dit deel van de commissie spreekt de verwachting uit dat een nieuwe Europese norm, mede gezien het advies van de SCOEL uit 2003, zal tenderen naar 1 mg/m^3 voor inhaleerbaar hardhoutstof.⁴

Op basis van deze verwachting en de reacties op de haalbaarheidstoets is dit deel van de commissie van mening dat, indien het Europese traject ter vaststelling van een Europese grenswaarde niet voor 1 januari 2009 tot een lagere dan de huidige Nederlandse grenswaarde heeft geleid, per die datum in ons land een wettelijke grenswaarde van 1 mg/m^3 als TGG-8uur voor inhaleerbaar hardhoutstof moet worden ingevoerd.

Een ander deel van de commissie⁵

Dit deel van de commissie houdt, mede gezien de reacties op de haalbaarheidstoets, vooralsnog vast aan handhaving van de huidige wettelijke grenswaarde van 2 mg/m^3 als TGG-8uur voor inhaleerbaar houtstof.

Met hoogachting,

R.L.O. Linschoten
voorzitter

J.J. Brokamp
secretaris

³ Dit deel van de commissie omvat de werknemersgeleding en de onafhankelijke leden Grapperhaus, Van der Laan en Raes.

⁴ De SCOEL adviseert $0,5 \text{ mg/m}^3$ voor totaal houtstof. In haar rapport geeft de SCOEL aan dat een factor van 2 moet worden gehanteerd voor de omrekening naar inhaleerbare stoffractie. Daarmee komt de advieswaarde van de SCOEL op de door dit deel van de commissie voorgestane grenswaarde van 1 mg/m^3 als TGG-8uur voor inhaleerbaar houtstof.

⁵ Dit deel van de commissie omvat de werkgeversgeleding en het onafhankelijke lid Linschoten.

Lijst van bij de haalbaarheidstoets voor houtstof betrokken (branche)organisaties en Arbodiensten

Branche-organisaties

Bouwend Nederland

Algemene Nederlandse Vereniging van Keukenspecialisten

Belangengroep Producenten Dakelementen en Dakplaten (Prodak)

Centrale Bond van Meubelfabrikanten (CBM)

FNV Bouw

Koninklijke Vereniging Federatie van Ondernemers in het Schilders-, Afwerkings- en Glaszetbedrijf (KV Fosag)

Metaalunie

Nederlandse Vereniging van Klompenfabrikanten

Nederlandse Vereniging van Modelmakerijen

Nederlandse Bond van Timmerfabrikanten

Nederlandse Emballage- en Palletindustrie Vereniging

Nederlandse Ondernemersorganisaties van Woninginrichters

Nederlandse Vereniging van Rubber- en Kunststoffabrikanten

Parket Alliance/Vereniging HAS

Vereniging van Nederlandse Borstelfabrikanten

Vereniging van Nederlandse Houtondernemingen

Vereniging van Behangselpapierfabrikanten

Vereniging van Verf- en Drukinktfabrikanten

Vereniging van de Nederlandse Chemische Industrie (VNCI)

Arbodiensten

Achmea Arbo, Kenniscentrum

ArboNed Noord Holland

Arbo Unie Regio Haarlem

Overige organisaties

TNO-Bouw

